

Леонова О.О.

здобувач,

Харківський національний університет внутрішніх справ

ВПЛИВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Одним з факторів, що стимулюють тіньову діяльність, є низька конкурентоспроможність промислових підприємств. У цьому випадку тіньова діяльність дозволяє підприємствам «акумуляувати» необхідні засоби для формування нового по суті бізнесу.

Тіньовий оборот на середніх й великих промислових підприємствах у значній мірі пов'язаний з застосуванням альтернативних форм розрахунків, зокрема, з бартером та векселями. Це є наслідком того, що при не грошових розрахунках, реальні обмеження й контроль відсутні, виявити і визначити характер тіньових відносин дуже складно.

Низька кредитна привабливість у офіційному секторі стимулює тіньову діяльність підприємств, тому що при цьому розширюються можливості щодо залучення приватного кредиту, тіньових і кримінальних наявних грошових мас.

Європейський вибір України і, відповідно, необхідність її інтеграції у високотехнологічне конкурентне середовище зумовили необхідність формування інноваційної моделі розвитку з метою забезпечення стабільних і високих темпів економічного зростання. Застосування цієї моделі дасть можливість підвищити конкурентоспроможність економіки, гарантувати їй економічну безпеку та чільне місце в Європейському Союзі.

В умовах глобалізації товарних ринків, посилення євроінтеграційних процесів першочергове значення має перехід на інноваційну модель розвитку вітчизняної економіки. Саме інновації, знання та інтелект є основними детермінантами сучасного економічного розвитку. Основні напрями інноваційної моделі визначені у «Стратегії економічного і соціального розвитку України (2004-2015 рр.) «Шляхом Європейської інтеграції» [4].

Відповідно до них, по-перше, доцільним є скоріше створення механізмів, які мають забезпечити надійні гарантії не лише остаточної стабілізації економіки, а й утворення необхідних передумов її прискореного зростання. Після економічного спаду, впродовж якого втрачено значну частину економічного потенціалу,

а рівень життя людей знизився, по суті безальтернативним пріоритетом економічної політики наступного періоду, її своєрідним епіцентром, має стати досягнення щорічних темпів зростання ВВП на рівні 6-8% [2, с. 31].

По-друге, розвиток цивілізації у ХХ столітті, її постіндустріальний вектор переконливо підтвердили, що головним чинником стійкого економічного розвитку будь-якої країни можуть бути лише зростання інтелектуального потенціалу нації та науково-технологічні інновації, застосування яких суттєво змінює обсяги та якість виробництва і споживання. У зв'язку з цим Україна може претендувати на належне місце в Європі та світі, лише опанувавши найбільш складний інноваційний шлях розвитку, підвалини якого мають бути закладені вже на старті економічного зростання України.

Провідними напрямками зміцнення позиції України на внутрішньому та зовнішньому ринках можуть стати створення сучасної конкурентноспроможної продукції у ракетно-космічній, авіабудівній, суднобудівній, машинобудівній галузі та на підприємствах оборонно-промислового комплексу, зокрема у танкобудуванні [1].

Україна досить успішно зберігає високотехнологічні конкурентноспроможні виробництва і в інших галузях машинобудування, зокрема у приладобудуванні, виробництві енергетичного устаткування та важкому машинобудуванні, в окремих галузях кольорової металургії.

По-третє, розвиток української економіки підтримує питання глибокої перебудови соціальної сфери. Адже, якщо оцінювати українців за загальноєвропейськими критеріями, то на початок 2014 року «бідних» в країні нараховується майже 80% [3, с. 30], бюджетний дефіцит призводить до соціальної кризи (занепад системи охорони здоров'я, освіти та культури). Все це підтверджує обґрунтованість стратегічного вибору на користь перебудови соціальної сфери, яка не можлива без фінансової підтримки. На нашу думку, один із можливих шляхів поповнення бюджетних надходжень – детінізація економіки.

Досягнення визначених державою темпів розвитку економічного потенціалу України можливо шляхом:

– реалізації цілісної системи заходів, спрямованих на посилення дієздатності держави, поглиблення адміністративної реформи;

– усунення деформацій попереднього періоду у сфері економічних відносин та забезпечення надійної стабілізації економіки в умовах ринкових перетворень;

– уникнення подальшого нарощування державного боргу та зменшення його навантаження на видатки державного бюджету;

– запровадження механізмів стимулювання внутрішнього ринку, інвестиційного процесу, активної регіональної політики;

– здійснення радикальних економічних, правових, організаційних та силових заходів щодо рішучого обмеження корупції та тіньової економічної діяльності.

На шляху реалізації кожного з вказаних напрямків досягнення визначених державою темпів розвитку економічного потенціалу України слід приділяти особливу увагу впливу неофіційної економіки на хід процесу та враховувати можливість підвищення ефективності запланованих заходів через вплив на їх тіньовий аспект.

Список використаних джерел:

1. Дані мінекономіки // Економіст. – 2012. – № 1. – С. 34-35.
2. Економіка України. Деякі підсумки та узагальнення: економічний меморандум // Економіст. – 2005. – № 2. – С. 25-31.
3. Савич І.В. Детенізація економіки: теоретичні надбання та перспективи дослідження // І.В. Савич // Економіка. Проблеми економічного становлення. – 2013. – № 2. – С. 72-76.
4. Шляхом європейської інтеграції: стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 рр.) // Економіст. – 2004. – № 5. – С. 29-45.